

За и против застрахователния пул за катастрофични рискове

СВЕТОВНАТА БАНКА ЩЕ ПОКРИЕ ЩЕТИ В РАЗМЕР НА 10 МИЛИАРДА ЛЕВА ПРИ РАЗРУШИТЕЛНО ЗЕМЕТРЕСЕНИЕ В СОФИЯ

С известно недоумение установяваме, че на първата по рода си пресконференция, представяща идеите на сдружението „Инициатива за национална програма за управление на катастрофични рискове“, създадено с участието на парламентарната Комисия по бедствия и аварии представителите му просто преглътнаха истината дали са за задължителното застраховане на имотите в България като превенция срещу катастрофични рискове. Как тогава ще се създаде застрахователен пул, дали изобщо такъв пул ще има и какви рискове ще покрива той?

Пресконференцията бе отворена за журналисти и се състоя на 4 октомври т.г. в хотел „Хилтън“.

Според председателя на сдружението и най-голям радетел за катастрофичен застрахователен пул **Лука**

Докон последната идея на сдружението е до края на тази година да се направи предварителен модел на доброволно застраховане по общини, като се стартира с община Велико Търново, чийто зам.-кмет Стефан Ботев е в УС на сдружението. Ще се направи специално застрахователно покритие за различните градове, тъй като всяко кметство при

желание решава да покрие някой катастрофичен риск, от който е застрашен градът (земетресение, наводнение и т.н.). Идеята е кметствата да агитират гражданите да си направят годишна застраховка на доброволен принцип с минимална премия (от порядъка на 20 лева), а в някои случаи за социално слабите граждани застраховката да се плати от самото кметство.

Парите се набират в отделна сметка и директно се привеждат в презастрахователна компания, посочена от Световната банка. По този начин цялата отговорност се поема от презастрахователя и, не дай боже, ако се случи някакво бедствие, парите за обезщетяване на пострадалите ще бъдат преведени автоматично, без да е необходима предварителна оценка на щети и губене на ценно време, през което хората да останат без покрив.

Не е ясно обаче в такъв случай каква ще бъде ролята на българските застрахователи. Ще бъдат ли те прескочени от сдружението и техните функции изцяло поети от застрахователните брокери, които също участват в това сдружение...като частни лица?

Световната банка изготвя конкретни препоръки към всяка страна поотделно, така че в момента няма готов модел за България

беше обяснено на срещата на представители на сдружението с журналисти. Може би по тази причина, а и защото, според учредителите му, все още е твърде рано да се правят каквито и да е конкретни технически заключения, така и не разбрахме какви са основните параметри и конкретни цели както на пресконференцията, така и на самото сдружение.

„В България е достатъчно едно катастрофално събитие с огромен мащаб, за да се изразходват около 18 на сто от средствата в БВП“ - бе обявено от **Венелин Узунов, председател на Комисията по държавна политика при бедствия и аварии при 40-то НС.** През последните десет години безуспеш-

но работихме за създаването на Застрахователен пул за катастрофични рискове, много журналистически материали бяха изписани в различните медии, много разговори между застрахователната гилдия, много преговори с различни правителства, но, уви, нямахме никакъв резултат - **допълни Лука Доков, един от доайните на българското застраховане и инициатор на идеята за пула, председател на новосъздаденото сдружение.** - Затова решихме

да създадем нашето сдружение и да поканим всички хора, които милеят за имуществото си, както и за хората с по-ниски доходи, за да се въведе тази задължителна застраховка с подкрепата на правителството и на Комисията по държавна политика при бедствия и аварии към НС.“

„Инициатива за национална програма за управление на катастрофични рискове“ бе учредено на 17 май т.г. с председател Лука Доков, регистрирано като неправителствена организация от експерти по застраховане, учени, представители на бизнеса, науката, медиите. Сдружението, както твърдят учредителите, съгласува действията си със създадената на 20 юни Междуведомствена работна група на Сергей Станишев за разработване на национална катастрофична програма, заедно с парламентарната Комисия по държавна политика при бедствия и аварии, както и с представители на Световната банка и очаква през първата половина на следващата година да се предложи законодателно решение на проблема.

На срещата с журналисти обаче никой от присъстващите учредители на сдружението не се ангажира с конкретната цел за създаването му. **Стефан Ботев, член на УС на**

„Инициатива за национална програма за управление на катастрофичните рискове“, обясни, че в сдружението са се включили хора, които не преследват корпоративни интереси, въпреки че някои от тях представляват застрахователи и световни брокери. На 15-16 ноември

у нас по всяка вероятност ще се състои планираната и несъстояла се поради „предизборните еуфории“ за месец септември Кръгла маса по тази тема, обяви Ботев, като целта ѝ ще бъде да се дискутират най-добрите предложения за програмата за управление на катастрофич-

ните рискове - наводнение и земетресение - и в края на пролетта на 2008 г. да бъде предложено нормативно решаване на проблема.

Предвидено е тогава да се разгледа и евентуален проект за задължително застраховане на частните имоти за рисковете „земетресение“ и „наводнение“ и създаването на застрахователен фонд или друга форма за бързо реагиране в случай на катастрофално събитие. На срещата ще присъства и председателят на Дирекцията по катастрофични рискове в Световната банка г-н Евгений Горенко, който ще долети специално от Вашингтон с конкретни предложения.

За съжаление застрахователите от бизнеса не са единни в своите виждания за такъв пул

На думи те не са против идеята по принцип. Една част от гилдията категорично отхвърлят задължителния характер на застраховката на частните имоти под претекст, че не може да се налага силно застраховане.

Твърде неясно според тях изглежда все още структурата на този пул. Не е ясно кой ще го управлява, откъде ще дойдат средствата за презастраховане, как ще бъдат набирани премиите за застраховките и изплащани от застрахователните компании

обаче идеята парите за застраховка да бъдат освободени от данъци. Специалистите от гилдията са единомислещи, че истинският проблем за България не са наводненията, а земетресенията, защото страната е в земетръсна зона. Затова, ако има нужда от пул, той трябва да покрива само риска от земет-

ресение. Единното мнение на Асоциацията на българските застрахователи, изразено от заместник-председателя на Управителния й съвет Виолета Даракова, е, че евентуалното пулово сдружение трябва да се създаде само за риска „земетресение“. Наводнението не може да бъде тълкувано като катастрофично събитие, защото според бизнеса то е причинено от човешко бездействие или немарливост.

Румел Гълъбинов, член на УС на сдружението, обаче още през месец април т.г. изрази мнение, че българският катастрофичен застрахователен пул трябва да стане неразделна част от националната програма за управление на риска от катастрофични събития, одобрена от правителството и парламента. Той трябва да представлява форма на публично-частно партньорство, като за целта е необходимо сътрудничеството между българското правителство, застрахователните и презастрахователните дружества и Световната банка. По този начин ще се получи разпределение на риска за катастрофични събития и прехвърлянето на част от него към международния презастрахователен пазар. Според Гълъбинов в застрахователния пул всеки собственик на жилище трябва да участва и плаща застрахователна премия, която се изчислява въз основа на данъчната оценка на недвижимите имоти.

Виолета Даракова, заместник-председател на УС на АБЗ, смята, че за да има публично частно партньорство, държавата трябва да участва доста осезателно при евентуалното създаване на застрахователен пул. Една от формите на такова участие може

структурата - държавна или общинска. Защото разрушаването ѝ пречи в най-голяма степен за бързото отстраняване на щетите от катастрофични рискове. Друга форма на участието на държавата, ако се реализира идеята за задължително застраховане на недвижимото имущество на хората, може да бъде допълнително данъчно облекчение в размер на 15% за българите, които докажат, че са се застраховали срещу някои катастрофични рискове.

Лука Доков, инициатор на идеята за застрахователен пул, обяснява, че за да се въведе застрахователен пул, е необходимо да има натрупани значителни финансови средства. За тази цел идва ролята на Световната банка, която е готова да финансира с около 50 000 евро старта на пула, базирано на опита за основаването на аналогични пулове в Турция и Румъния. Освен това на българската държава ще бъде отпуснат заем от порядъка на

ДАНИ И ФАКТИ

- Световната банка при свои анализи е установила, че в България едва 2 процента от частните имоти имат застраховка за риска „земетресение“.
- Статистика на АБЗ посочва, че застрахователните имоти са 8 на сто.
- Щетите от наводненията през 2005 г. в България са ликвидирани главно от бюджета, едва 2 процента - от застрахователни полици и 15 - 20 процента - посредством международни помощи.
- От парламентарната комисия за политика при бедствия и аварии са убедени, че поне 70 - 80 процента от жилищните имоти трябва да бъдат застраховани, за да се акумулират средства в застрахователния пул.
- В Румъния законът за катастрофичния пул предвижда жилищата на социално слабите да бъдат застраховани от държавата.

500 000 000 евро, а тя е длъжна автоматично да го прехвърли по сметката на застрахователния пул. От началото на 2008 г. Световната банка освен кредитор става организатор на съвместен презастрахователен пул, който ще презастрахова всички субекти, които имат презастрахователни пулове.

Според Орлин Пенев, председател на УС на АБЗ, задължителното застраховане по принцип не е за предпочитане, защото не е положително явление, противоречи на пазарните принципи и е връщане назад. Освен това в момента застраховането на имотите варира в рамките на 5%-7% и той не вярва, че със задължително застраховане за земетресения и наводнения този процент ще се повиши. Въпреки че в момента на пазара се предлагат полици със смешно ниски цени от 5 лв. до 20 лв., българите не ги

купуват. От друга страна, данъчните оценки не съответстват на съществуващата стойност на имотите. Пенев твърди, че понятието пул трябва да се разбира като обединение на застрахователи за застраховане на определени или специфични рискове и в България до момента съществува единствен пул за застраховане на гражданската отговорност за АЕЦ „Козлодуй“.

Всеки лев, вложен за превенция, спестява поне 10-20 лева след катастрофичното събитие
Да има задължителни имуществени застраховки срещу природни